

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Μαρούσι, 29/06/2017
Αρ. πρωτ.:109631/Δ3

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Πληροφορίες : Ε. Παναγιωτοπούλου
Α. Χριστοπούλου
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : t08dea1@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 2103442190 - 2103442928
FAX : 2103442938

ΠΡΟΣ :

1. Περιφερειακούς Δ/ντές Π.Ε. & Δ.Ε. (Έδρες τους)
2. Προϊσταμένους Επιστημονικής & Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δ.Ε. (Έδρες τους)
3. Σχολικούς Συμβούλους Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης (μέσω Π.Δ.Ε.)
4. Διευθύνσεις Δ.Ε. (Έδρες τους)
5. ΣΜΕΑΕ Δ.Ε. (Γυμνάσια Ε.Α.Ε., Λύκεια Ε.Α.Ε., Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια - Λύκεια) (μέσω Δι.Δ.Ε.)

ΘΕΜΑ: «Ενέργειες προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου των Γυμνασίων Ε.Α.Ε. και των Λυκείων Ε.Α.Ε., των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων-Λυκείων και των Εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Ε.Ε.Ε.ΕΚ., για το σχολικό έτος 2017-2018».

Η Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με την παρούσα εγκύκλιο θέτει υπόψη των Στελεχών της Εκπαίδευσης και των Συλλόγων Διδασκόντων θέματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, προκειμένου οι Σ.Μ.Ε.Α.Ε. της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσια Ε.Α.Ε., Λύκεια Ε.Α.Ε., Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια και Ε.Ε.Ε.ΕΚ.) της χώρας να προγραμματίσουν το εκπαιδευτικό τους έργο για το σχολικό έτος 2017-2018.

1. Εγγραφές- Μετεγγραφές μαθητών σε ΣΜΕΑΕ της Β/βαθμιας Εκπαίδευσης

Α. Γυμνάσια Ε.Α.Ε.

Σύμφωνα με την υποπερ. αα της περ. β της παρ. 1 του άρ. 8 του Ν.3699/2008 (Α΄ 199), στα Γυμνάσια Ε.Α.Ε. φοιτούν μαθητές μέχρι το 19^ο έτος της ηλικίας τους. Περιλαμβάνουν την προκαταρκτική τάξη και τρεις επόμενες τάξεις Α΄, Β΄, Γ΄. Μαθητές απόφοιτοι δημοτικού σχολείου με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μπορεί να εγγράφονται απευθείας στην Α΄ τάξη του γυμνασίου Ε.Α.Ε., ύστερα από αξιολόγηση που πραγματοποιείται από το οικείο ΚΕ.Δ.Δ.Υ..

Β. Λύκεια Ε.Α.Ε.

Σύμφωνα με την παρ. 2β του άρθρου 56 του Ν.3966/11 (Α΄ 118), που αντικατέστησε την υποπερ. ββ της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν.3699/2008 (Α΄ 199), τα Λύκεια Ε.Α.Ε. περιλαμβάνουν την προκαταρκτική τάξη και τρεις επόμενες τάξεις Α΄, Β΄, Γ΄. Μαθητές απόφοιτοι γυμνασίου με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορεί να εγγράφονται απευθείας στην Α΄ τάξη του λυκείου Ε.Α.Ε, ύστερα από αξιολόγηση που πραγματοποιείται από το οικείο ΚΕ.Δ.Δ.Υ..

Γ. Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ)

Σύμφωνα με την περ. γ' της παρ.1 του άρθρου 8 του Ν.3699/2008 (Α' 199) όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 48 του Ν. 4415 (Α' 159), «τα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια περιλαμβάνουν τις τάξεις Α', Β', Γ', Δ' Γυμνασίου και τις τάξεις Α', Β', Γ', Δ' Λυκείου. Στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια εγγράφονται, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕ.Δ.Δ.Υ., μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίοι επωφελούνται από τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα της συγκεκριμένης δομής, και μέσα από την ακαδημαϊκή και επαγγελματική εκπαίδευση μπορούν να οδηγηθούν σε μεταλκειακές δομές εκπαίδευσης και σε ανεξάρτητη ή εποπτευόμενη εργασία».

Ειδικότερα, «στην Α' τάξη Γυμνασίου δύνανται να εγγράφονται, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕ.Δ.Δ.Υ., μαθητές απόφοιτοι Γενικού ή Ειδικού Δημοτικού Σχολείου και της Α' ή Β' τάξης των Ε.Ε.Ε.ΕΚ.. Δικαίωμα πρώτης εγγραφής έχουν οι μαθητές έως το 16ο έτος της ηλικίας τους. Μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης των μαθητών στη Δ' τάξη χορηγείται τίτλος απολυτηρίου Γυμνασίου.

Οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου- Λυκείου δύνανται να συνεχίσουν τη φοίτησή τους, κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης του ΚΕ.Δ.Δ.Υ.: i) στην Α' τάξη Λυκείου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου - Λυκείου, ii) στην Α' τάξη του Γενικού Λυκείου, iii) στην Α' τάξη του Ειδικού Λυκείου, iv) στην Α' τάξη του Επαγγελματικού Λυκείου, v) στην Α' τάξη του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου και vi) σε ΔΙΕΚ ενηλίκων αποφοίτων υποχρεωτικής εκπαίδευσης».

Για τις εγγραφές, μετεγγραφές και φοίτηση των μαθητών στις Α', Β', Γ', Δ' τάξεις του Λυκείου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις για τα ημερήσια και εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια και επιπλέον απαιτείται σχετική γνωμάτευση των ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

Δ. Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.ΕΚ.)

Σύμφωνα με την περ. γ της παρ.1 του άρθρου 8 του Ν.3699/2008 (Α' 199) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 48 του Ν. 4415 (Α' 159):

«Τα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.ΕΚ.) αποτελούν σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καλύπτουν την υποχρεωτικότητα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και διοικητικά υπάγονται στην οικεία Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Στα Ε.Ε.Ε.ΕΚ. εγγράφονται απόφοιτοι δημοτικών σχολείων γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης, έως και το 16^ο έτος της ηλικίας τους, κατόπιν σχετικής εισήγησης των ΚΕ.Δ.Δ.Υ., οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην παρακολούθηση ακαδημαϊκού προγράμματος του γυμνασίου και παρουσιάζουν αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες».

«Μαθητές που έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση σε δομή της γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης δεν μπορούν να εγγραφούν ή να επανεγγραφούν σε Ε.Ε.Ε.ΕΚ. στην ίδια ή σε άλλη ειδικότητα».

2. Ωρολόγια –Αναλυτικά Προγράμματα

Α. Γυμνάσια Ε.Α.Ε. & Λύκεια Ε.Α.Ε.

Τα ωρολόγια προγράμματα των Γυμνασίων Ε.Α.Ε. και Λυκείων Ε.Α.Ε. συντάσσονται με βάση την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 147356/Δ3/16 (ΦΕΚ 3011/Β/20-09-2016) με θέμα: «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α', Β' και Γ' τάξεων Ειδικού Γυμνασίου και των Α', Β' και Γ' τάξεων του Ειδικού Λυκείου».

Β. Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ)

Τα ωρολόγια προγράμματα των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων - Λυκείων συντάσσονται με βάση την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 68755/ΔΕ/26-04-2017 (ΦΕΚ 1606/Β/10-05-2017) με θέμα: Ωρολόγια προγράμματα των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων – Λυκείων (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.).

Τονίζεται ότι τα Ω.Π των Λυκείων των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ ακολουθούν τα Ω.Π των Εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ως προς τους Τομείς και τις Ειδικότητες.

Επισημαίνεται ότι για τα σχολεία που θα λειτουργήσουν μόνο ως Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια ή μόνο ως Ειδικά Επαγγελματικά Λύκεια (όπως προβλέπεται στην υποπερίπτωση εε) της περίπτωσης δ) της παραγράφου παρ. 5δ) του άρθρου 48 του ν. 4415/2016 (Α' 159) ισχύουν τα ωρολόγια προγράμματα των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων - Λυκείων (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.) αναλόγως αν πρόκειται για Γυμνάσιο ή Λύκειο.

Γ. Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.ΕΚ.)

Σύμφωνα με την περ. γ της παρ.1 του άρθρου 8 του Ν.3699/2008 (Α' 199) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 48 του Ν. 4415 (Α' 159): «Η φοίτηση στα Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. διαρκεί έξι τάξεις (Α', Β', Γ', Δ', Ε', ΣΤ') και ακολουθούνται τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα, όπως προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, όπως αυτές περιγράφονται στα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), τα οποία υλοποιούνται για όλους τους μαθητές».

Σύμφωνα με την Υ.Α. 57523/Γ6/9-5-2001 (ΦΕΚ 765/Β/19-6-2002): «το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει: α) Το διδακτικό δομημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το οποίο υλοποιείται από τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, β) Τα εξατομικευμένα και μικροομαδικά υποστηρικτικά προγράμματα, που υλοποιούνται από το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό (ΕΕΠ) και γ) την τεχνική επαγγελματική κατάρτιση από τις αντίστοιχες ειδικότητες».

3. Κατανομή μαθητών - Δημιουργία Τμημάτων

Α. Γυμνάσια Ε.Α.Ε. – Λύκεια Ε.Α.Ε.

Σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 3699/2008 (Α' 199) όπως διαμορφώθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 11 του Ν. 4452/2017 (Α' 17):

«Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα των γυμνασίων Ε.Α.Ε και λυκείων Ε.Α.Ε ορίζεται από κατ' ελάχιστον πέντε (5) έως κατ' ανώτατο όριο εννέα (9) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός μπορεί να μειώνεται με κατώτατο όριο τους τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα, με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης κατά τη διατύπωση της εισήγησης λαμβάνει υπόψη του σχετική απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, καθώς και γνώμη του οικείου ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.».

Β. Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ)

Σύμφωνα με την υποπερίπτωση αα της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 3699/2008 (Α' 199) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 48 του Ν. 4415/2016 (Α' 159) και διαμορφώθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 11 του Ν.4452/2017 (Α' 17):

«Ο αριθμός των φοιτούντων μαθητών στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια ανά τμήμα γενικής παιδείας, τομέα ή ειδικότητας ορίζεται από κατ' ελάχιστον πέντε (5) έως κατ' ανώτατο όριο εννέα (9) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός δύναται να μειώνεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η εισήγηση του Διευθυντή Εκπαίδευσης διατυπώνεται ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, εισήγηση του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Το κατώτατο όριο του αριθμού των μαθητών σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι οι τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα.».

Γ. Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.ΕΚ.)

Σύμφωνα με την υποπερίπτωση ββ της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 3699/2008 (Α' 199) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 48 του Ν. 4415/2016 (Α' 159) και διαμορφώθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 11 του Ν.4452/2017 (Α' 17):

«Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα των Ε.Ε.Ε.ΕΚ. ορίζεται από κατ' ελάχιστον τέσσερις (4) έως κατ' ανώτατο όριο επτά (7) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός δύναται να μειώνεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η εισήγηση του Διευθυντή Εκπαίδευσης διατυπώνεται ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, εισήγηση του ΚΕΔΔΥ και σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Το κατώτατο όριο του αριθμού των μαθητών σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι οι τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα.»

4. Θέματα απουσιών

Α. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3699/2008 (Α' 199):

«Για τους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η φοίτησή τους θεωρείται επαρκής όταν:

- α) το σύνολο των επιπλέον απουσιών δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) των προβλεπόμενων από το οικείο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα και
- β) οι επιπλέον από τις προβλεπόμενες κάθε φορά δικαιολογημένες ή αδικαιολόγητες απουσίες οφείλονται αποδεδειγμένα στη συμμετοχή τους σε προγράμματα αποκατάστασης και θεραπείας που πιστοποιούνται από τον φορέα υλοποίησης».

Β. Σύμφωνα με τον ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α') όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 48 του ν.4415/2016 (Α' 159) «Η φοίτηση των μαθητών στα Ε.Ε.Ε.Κ. χαρακτηρίζεται επαρκής ή όχι από το Σύλλογο Διδασκόντων, ο οποίος αποφασίζει κατά περίπτωση και ανεξάρτητα από τον αριθμό απουσιών, συνυπολογίζοντας την επαρκή κατάκτηση των διδακτικών στόχων, τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή ».

5. Κάλυψη ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών

Α. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ν.3699/2008 (Α' 199) : «Στα σχολεία ΕΑΕ εφαρμόζονται ειδικά προσαρμοσμένα αναλυτικά και διδακτικά προγράμματα».

Ειδικότερα, στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια και στα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης υλοποιούνται για όλους τους μαθητές Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), όπως προβλέπεται στην περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν.3699/2008 (Α' 199), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 48 του Ν.4415/2016 (Α' 159).

Για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των ΕΠΕ των μαθητών πραγματοποιούνται παιδαγωγικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών με τα μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. που διδάσκουν ή υποστηρίζουν τους συγκεκριμένους μαθητές. Για την σύνταξη των Ε.Π.Ε. των μαθητών λαμβάνονται υπόψη: α) οι γνωματεύσεις και οι εισηγήσεις των ΚΕ.Δ.Δ.Υ., β) οι αξιολογήσεις και οι προτάσεις των εκπαιδευτικών και των μελών του Ε.Ε.Π., γ) τα ενδιαφέροντα και οι ιδιαίτερες κλίσεις των μαθητών και δ) οι απόψεις των γονέων, οι οποίοι ενημερώνονται και διατυπώνουν τη γνώμη τους. Σε όποιο στάδιο της διαδικασίας κριθεί απαραίτητο από τον Διευθυντή ή το Σύλλογο Διδασκόντων του σχολείου, ζητείται η συνδρομή των Σχολικών Συμβούλων Ε.Α.Ε. ή/και των οικείων ΚΕ.Δ.Δ.Υ..

Β. Για όλους τους μαθητές τηρούνται Ατομικοί Φάκελοι, οι οποίοι ενημερώνονται από το προσωπικό που διδάσκει ή υποστηρίζει τους μαθητές. Συγκεκριμένα, στους Ατομικούς Φακέλους καταχωρίζονται εκθέσεις αξιολόγησης, τα Ε.Π.Ε. των μαθητών τα οποία συμπεριλαμβάνουν τους βραχυχρόνιους και μακροχρόνιους στόχους, ενδεικτικά φύλλα εργασίας ή αξιολόγησης, γνωματεύσεις, και άλλα στοιχεία. Οι Ατομικοί Φάκελοι φυλάσσονται σε ασφαλή χώρο με ευθύνη του Διευθυντή του σχολείου, ενώ σε αυτούς έχουν πρόσβαση οι εκπαιδευτικοί και τα μέλη του Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. που διδάσκουν ή υποστηρίζουν τους συγκεκριμένους μαθητές, τηρώντας σε κάθε περίπτωση τον κώδικα δεοντολογίας και τις διατάξεις περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6. Προγράμματα Συνεκπαίδευσης

Σύμφωνα με την παρ 3α του άρθρου 82 του Ν. 4368/2016 (21/Α/12-2-2016) η οποία προστέθηκε ως παράγραφος 6 στο άρθρο 6 του ν. 3699/2008 (Α' 199):

«Στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να υλοποιούνται προγράμματα συνεκπαίδευσης με συστεγαζόμενες ή μη σχολικές μονάδες της γενικής εκπαίδευσης. Στόχοι των προγραμμάτων συνεκπαίδευσης είναι, ιδίως, η προώθηση της ένταξης και των ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση, η ανάπτυξη των γνωστικών, μαθησιακών, συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία, καθώς και η ευαισθητοποίηση των μαθητών των σχολείων γενικής εκπαίδευσης σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στο σεβασμό της διαφορετικότητας και στη διασφάλιση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.»

Τα προγράμματα συνεκπαίδευσης σχεδιάζονται, εγκρίνονται, υλοποιούνται και αξιολογούνται σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 172877/Δ3/17-1-0-2016 (Β' 3561). Οι Διευθυντές/ντριες και οι Σύλλογοι Διδασκόντων των ΣΜΕΑΕ φροντίζουν για την προώθηση προγραμμάτων συνεκπαίδευσης και

συνεργατικών δράσεων με στόχο την ευαισθητοποίηση των σχολικών κοινοτήτων σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καλλιέργειας του σεβασμού στη διαφορετικότητα και ισότιμης συμμετοχής στην εκπαίδευση, στην ψυχαγωγία και σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής.

7. Σχολικοί Περίπατοι- Εκδρομές- Επισκέψεις

Οι Σχολικοί Περίπατοι, οι Εκπαιδευτικές Εκδρομές, οι Εκπαιδευτικές Επισκέψεις, οι Διδακτικές Επισκέψεις, οι Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, αδελφοποιήσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, προγράμματα διεθνών οργανισμών και διεθνείς συμμετοχές, Ευρωπαϊκά προγράμματα και λοιπές ευρωπαϊκές δραστηριότητες, Σχολικές Αθλητικές Δραστηριότητες, Επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων και Συμμετοχή μαθητών και μαθητριών σε διαγωνισμούς, μαθητικά συνέδρια, ημερίδες και λοιπές εκδηλώσεις των Σ.Μ.Ε.Α.Ε. δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διοργανώνονται και πραγματοποιούνται σύμφωνα με υπ' αριθμ. 33120/ΓΔ4/28-02-2017 ΥΑ (ΦΕΚ 681 Β'). Επίσης, ισχύει το υπ. αριθμ. πρωτ. 74084/Δ3/05-05-2017 έγγραφο της Υπηρεσίας μας με θέμα: «Πραγματοποίηση Εκδρομών και Εκπαιδευτικών επισκέψεων μαθητών και μαθητριών Σ.Μ.Ε.Α.Ε. Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης»

8. Σχολικές Δραστηριότητες

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 4867/Γ2/28-08-1992 (ΦΕΚ 629 Β') Υπουργική Απόφαση με θέμα: «Σχολικές Δραστηριότητες» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, τα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να πραγματοποιούν σε συνεργασία με τοπικούς φορείς εντός και εκτός του σχολικού χώρου, δραστηριότητες που αποσκοπούν στην πνευματική ανάπτυξη, στην αισθητική καλλιέργεια, στη δημιουργική έκφραση των μαθητών και στην ευαισθητοποίησή τους σε θέματα που αφορούν το στενότερο και ευρύτερο περιβάλλον τους. Τα αντικείμενα των δραστηριοτήτων αυτών είναι: 1) Πολιτιστικά Θέματα, 2) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση 3) Αγωγή Υγείας, 4) Αγωγή Σταδιοδρομίας.

9. Επιμορφωτικές δράσεις

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικές συναντήσεις (παιδαγωγικές συσκέψεις, ημερίδες και σεμινάρια) των εκπαιδευτικών των σχολείων της Περιφέρειάς τους, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 12 του Π.Δ. 200/1998 (ΦΕΚ 161/1998, τ. Α'), καθώς και στη με αρ. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002 (Β' 1340/2002), Υπουργική Απόφαση.

Την αποκλειστική ευθύνη για την έγκριση των επιμορφωτικών συναντήσεων που διοργανώνουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι έχουν ο Περιφερειακός Διευθυντής Π.Ε. και Δ.Ε. και ο Προϊστάμενος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής καθοδήγησης Π.Ε.

Επισημαίνεται τέλος, η ανάγκη αξιοποίησης του χρονικού διαστήματος **από 16 έως 30 Ιουνίου και από 1 έως 10 Σεπτεμβρίου** για τη διοργάνωση επιμορφωτικών δράσεων από τους Σχολικούς Συμβούλους.

10. Ωράριο Εκπαιδευτικού, Ειδικού Εκπαιδευτικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού

Όλα τα μέλη του προσωπικού (Εκπαιδευτικοί, Ειδικό Εκπαιδευτικό και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό) συμπεριλαμβανομένων των Διευθυντών και Υποδιευθυντών των Σ.Μ.Ε.Α.Ε., εφαρμόζουν και τηρούν το προβλεπόμενο ωράριο, σύμφωνα με: α) τον Ν.4152/2013 (ΦΕΚ 107 τ.Α') για τους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε ειδικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και β) την με υπ' αρ. Υ.Α. 28915/Γ6/12-3-2007 (Β' 449) για το Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π..

Οι Διευθυντές/ντριες των Σ.Μ.Ε.Α.Ε. φροντίζουν ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί και τα μέλη του Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. να καλύπτουν πλήρως το εβδομαδιαίο διδακτικό η υποστηρικτικό τους ωράριο, εντός του προβλεπόμενου εξάωρου ανά ημέρα.

11. Θέματα υγιεινής και κτιριακών υποδομών του σχολείου

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές, οι Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Διευθυντές/ντριες ή Προϊστάμενοι/νες των Γυμνασίων Ε.Α.Ε., των Λυκείων Ε.Α.Ε., των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων-Λυκείων & των Ε.Ε.Ε.ΕΚ. οφείλουν να συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς (Τοπική Αυτοδιοίκηση κτλ.), ώστε με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς να έχουν διασφαλιστεί οι κατάλληλες συνθήκες (κτιριακές υποδομές,

ασφάλεια, αισθητική και υγιεινή χώρων, εξοπλισμός) για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία των σχολικών μονάδων.

Οι Διευθυντές/ντριες των Σ.Μ.Ε.Α.Ε., ως πρόεδροι των Σχολικών Συμβουλίων όπως προβλέπεται από το άρθρο 51 του ν. 1566/1985 (Α' 167), καλούν σε συνεδρίαση το ανωτέρω όργανο, κατά το πρώτο δεκαήμερο κάθε τρίμηνου με σκοπό την καθιέρωση τρόπων αμοιβαίας επικοινωνίας του προσωπικού του σχολείου και των οικογενειών των μαθητών/τριών καθώς και για θέματα που έχουν σχέση με την υγιεινή των μαθητών/τριών και του σχολικού περιβάλλοντος.

**Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΣΣΙΑΝΟΣ

Εσωτερική διανομή:
Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής